

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

(parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyilttér megállapodás szerint.

Szombat, május 14.

Politikai köztapasztalatok.

Nemzeti küzdelmünk az önérdék rabja.

Három cikk.

Kolozsvár, május 13.

II.

Az 1848-iki törvények előtt a vármegyék hazafias magaviselete irányította az ország sorsát; a vármegyék törekvése magyar volt minden ízében, egy-egy adminisztrátornak való bécsi gut-gesinnit akadt itt-ott, akik a bécsi kamaráival s az osztrákká tett katonasággal sok kellemetlenséget okoztak a vármegyéknek, de azért a vármegyék magyar szelleme érintetlen volt 1848. előtt.

Kitűnő volt a vármegyék magyar szelleme még az 1867-ki kiegyezés után is. Dull László Szilágy-megyében avval kezdte meg alispánkodását, hogy az adóvégrehajtókat kiüzette az egész megye területéről, mert a szabály rendelkezéstől eltérőleg a pénzügyi hatóságok részéről nem voltak előzetesen bejelentve a megyére a szándékolt adóvégrehajtások. Pest megyében Földváry alispán nem engedelmességet a kormány törvénytelen rendelkezésének s nem adott fúvarokat a boszniai okkupációhoz, mert a magyar, külföldön hadakozni nem köteles.

Még 1867. után is meg volt a vármegyék magyar szelleme egészen Tisza Kálmán kormányra jutásáig, ki aztán azon ürügy alatt, hogy a vármegyeyi adminisztráció akadályozza a központi kormányzást, elosztáskosította az ország vármegyéit a közigazgatási bizottság szervezésével és a tisztviselők kandidációjának 5-ös bizottságával, melyben 3 mindig a kormány embere. Tisza ezen reformja után, a bécsi hagyományos politika járszajlagján mozgó aulikus magyar kormány intézkedéseivel kezdett a magyar szellem kiveszni a vármegyék-ből, elfoglalván trónját az osztrák szellem, jelszó lett a vármegyén: a kormánynak mindenekben engedelmeskedni. Megszűnt az utonómia,

megszűnt a szabad vélemény, a vármegye nem más, mint egy gép, mely szinte öntudatlanul végzi munkáját.

Az osztrák-magyar kiegyezés után az osztrák intézmények megmaradtak osztráknak, megmaradt az uralkodó, a hagyományos politika, a hadsereg stb. azonkívül még elosztáskosították a magyar vármegyeyi intézményt is, mely hosszú századok alatt egyedül volt a haza végvára, megmentője.

Nagyon nehéz kritika alatt áll nemzetünk magyarsága; súlyos nemzeti bűneink vannak, minden javulási szándék nélkül.

Hogy főispánok állnak a vármegyék élén, holott törvény szerint az alispán a vármegye első tisztviselője, hogy általában főispánok vannak, hogy különféle kormányfelügyelők vannak, hogy Budapest minden kormány előtt alázatos, hogy az ügyvédi kamarák kicsik (nehogy a nagy népes kamara magyar parlamenttől alakulhasson), hogy egyházi zsinat felsőbb jóváhagyás nélkül nem tartható ma sem stb. stb. — mindarra való, hogy a magyar szellem megnyilatkozhassék, hanem csak uralkodhassék az osztrák szellem tovább is.

Ha a kormány szelleme egyezne a vármegye szellemével, akkor volna-e szükség főispánra? Dehogyan volna. Ha a két szellem egyezne, akkor épen olyan hü tisztviselője volna az alispán a kormánynak, mint a vármegyének; ámde kétkedik a kormány, hátha nem vesztett ki egészen a magyar szellem a vármegyéből? azért kell neki a főispán ma is. Vagy helyesebben: félti a kormány a vármegyére becsümpészett osztrák szellem érintettségét és azt őriztetni a főispánokkal, mert azt akormány se feltételezi, nem is várja egyik se, hogy a magyar szellem kipusztuljon a vármegyéből, ennyire nem vete-medik egyik kormány sem, csak azt akarja mindenki, hogy addig aludjék e szellem, a míg ő kormá-

nyoz Béccsel egyetértőleg, a míg az ő érdeke kormánynak fog maradni.

Igaza van mindenkinek jogilag és elméletileg az országban, de azért nemzeti követeléseinket megvalósítani nem tudjuk és nem is közeledhetünk felé, mert összes nemzeti küzdelmünk és törekvésünk állandóan az önérdék rabja.

Nem volt alapja a politikai erkölcs a Széll—Apponyi kormányzatának sem, de alapja volt bizonyos politikai tisztesség. A Széll—Apponyi kormánynak is vesződni kellett nagyfokú kétszínűséggel, hogy Bécs miatt kormánynak maradhasson valameddig; politikai tisztességénél fogva a jurisdictionális hatóságok megerősítésén fáradozott, hogy az országban elterjedt nagyfokú haszonlesés és piszkos önérdék fékezésével minél előbb átvehesse uralmát törvény, jog és igazság; hazafias önteltséggel, szinte szótlannul nézte el a parlamenti kisebbség hazafias küzdelmét az ország függetlensége és a magyar nyelv általános érvényesülhetése érdekében. A Széll—Apponyi kormány tudta, hogy Magyarországon a parlamenti formális kisebbségnek van országos igaza, van kizárólagos nagy többsége a magyar nemzeti közvéleményben és azt is tudta, érezte, hogy ezt a mozgalmat külső erőszakkal megakadályozni, a mely mozgalmat az ország már általánosan magáévá tett volt — nemzeti hiba volna, még ha elbukik is a kormány e mozgalom miatt. Nem tudott Bécs miatt erkölespolitikai alapról helyezkedni az Apponyi—Széll kormány sem, de sohasem mellőzte azt a politikai tisztességet, melyet elvár a nemzet minden magyar kormánytól; nem tért le a tisztesség útjáról, inkább megbukott.

Az új Tisza-kormány kormányzásának nem alapja, sem a politikai erkölcs, sem a politikai tisztesség; alapja erőszak és önérdék. Tisza legelső dolga a politikai tisztviselők javadalmozása és jutalmazása, kik eltekintve a törvény, jog és igazság uralmától, rendőri s

ha kell katona erőszakkal megvédelmezik a kormányt. Tisztesség ide, tisztesség oda, a mai kormány fővele minél tovább kormánynak maradhatni. — Nemzeti függetlenség kérdése, a vármegyék magyar szelleme, közvélemény akarata... majd meg lesz valaha, de nem a Tisza életében. Tisza ezeket világért se szorgalmazza, nehogy miattuk bukniuk kelljen; a nemzeti követelések és magyar eszmék megvalósítása szép és hazafias, de mindennek fölött Bécs miatt nagyon veszélyes dolgok, azokat észre se kell venni, csak uralkodni tovább és tovább a megosztáskosított vármegyékkel, szolgabírákkal, községi jegyzőkkel, kiknek első sorban kellett volna jutalmat osztani — Tisza szerint — a tisztviselők fizetésrendezésével.

Ha mégis van egy talpalatnyi föld, néhány olyan választókerület Magyarországon, ha van a szereplő férfiaknak bár nagy kisebbségben lévő olyan hazafias csoportja, ahol és a kik lelkesülni tudnak még a magyar követelésekért, a kik még nem az önérdék rabjai, a kik a magyar eszmék, a magyar nemzeti függetlenség, a magyar nemzeti nyelv érvényesüléséért még mindig tudnak elszántan harcolni és harcolnak is; ha kevesen vagyunk is, ha a szereplő többség önérdékből hozzánk nem csatlakozik is, de ha mégis parlamenti uton a nemzeti eszmék diadalát akarjuk és ha mégis győzni akarunk — mit tegyünk ekkor?

Nincsen olyan zár, melyet kinyitni ne lehessen, csak — a kulcsát kell eltálatni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, május 13.

Ünnep utáni ülés. Unalmas, vontatottan kezdődik s gyér számmal vannak a padok között is, a karzatokon is. Néhány előzői bejelentés után Perczel Dezső bemutatta annak a nyolcvan képviselőnek a névsorát, amelyből, képviselői összeférhe-

IV.

Béldi a lakására rohant s ráírva egy papírszeletre a nevét odaszól a legényeknek.

Postára méssz... kiváltod ezt az utalványt.

Száz koronáról szólott s Firczak őrmester nevére volt kiállítva.

Nem adhatta át neki délben, mert a lövöldön volt.

Es most álljunk meg egy pillanatra és itélkezzünk.

Béldit az örök emberi könyörületesség készítette a bűnre. Bármilyen is segíteni akart azon az emberen, aki becsületességi fanatizmusában inkább éhen pusztul s beteg öreg feleségét is az örületbe kergeti, semhogy olyan pénzhez nyuljon, melyből adósságot kell fizetnie.

Adósságot — alkossa meg az olvasó a maga véleményét az enyémtől függetlenül.

Es most nézzük a fejleményeket.

Béldi átküldte a Firczak-féle pénzt és intézkedett, hogy az étkezdeből vacsorát s egy üveg vörösbort küldjenek a beteg asszonynak. Azután ment az uzorásához, hogy még nagyobb kamatot igérjen meg. Az uzorás hajlandó volt a hadnagy tiszt becsületeszavának lekötése esetén másnap reggel 100 koronát adni.

Ösztöne, vagy rossz csillaga a kaszárnába vezette Béldit. Épen szemközti jött vele az őrmester.

Utalványra érkezett, de elvesztettem. Nem kell kerestetni, még nálam volt, mikor a kaszárnából kimentem.

A postán voltam, idegennek nem fogjak kiadni a pénzt. A dolgot nem kell dobni, ha meg nem kerülne — majd megkapja a pénzt tőlem.

Az őrmesternek több oka volt, hogy a hadnagy iránt ellenszenvvel viseltessék. Béldi katona volt, semmi szabálytalanság el nem kerülte a figyelmét s kérihetetlen szigorával sok keserű órát szerzett az őrmesternek, a ki viszont benső kárörömmel szemlélte azt a küzdelmet, melyet a hadnagy sorsa ellen vív, most — sejtette, hogy most titót az óra.

Nem kell kerestetni... nem kell dobra ütni...

Milyen okos a lelkem, hogy ő volt a postán. No jó — majd meglátom!

Egy óra múlva pécéses levéllel keresték Béldit:

„Hadnagy Ur!

Itt küldöm a Firczak őrmester nyugtáját a tőlem átvett 100 koronáról. Az őrmester — a mig én élek — hallgatni fog. Az én hallgatásomat azonban csak a mellékelt lemondási kérvény aláírásával válthatja meg.

Beölték százados.”

V.

Béldi megsemmisítve roskadt az asztalra.

Tenyérébe hajtotta a fejét s úgy ült — mozdulatlanul.

Hajnalfél kezdett pisálkálni a lámpa s a hold sugarai áttörtek a beálló homályon.

Béldi fölneézett. Első tekintete a családi képre esett s úgy látta, hogy azon minden arc vádló kifejezést ölt.

Nyugalmanul jártatta körül a tekintetét s végül megpihentette egy fénylő acél gömbön.

Volt valami hypnotikus erő a gömb csillogásában, hogy nem tudta levenni róla a tekintetét s e körül nem látott egyebet, csak azt a fényávot, mely a revolver csüvébe is bevilágított.

Nem állhatta meg, hogy ne taszítson egyet a revolveren s most már csak a fogantyú rézkarkája csillogott — enyhe sárgás fénnel.

Fölkelt s kinézett az ablakon. Kód — csupa kód. Jó lesz temetkezni.

Felkötötte a kardját, azután egy heves rántással letépte magáról s a sarokba vágta.

tetlenség esetén, a tizenkéttagú bíróságot sorsoják ki.

Ezután néhány bírálóbizottsági tag tette le az esküt.

Az igazoló-bizottság jelentése szerint a kolozsi kerület követének, Rónay Elemérnek mandátuma nincs rendben. Ezért kiadják a bíráló-bizottságnak.

Nagyobb mozgolódás támadt, amikor Podmaniczky Frigyes kezdte indokolni azt az indítványt, amely a királynak Rákóczi hamvainak hazaszállítását elrendelő kérés-iratért mond köszönetet.

Báró Podmaniczky Frigyes: T. Képviselőház! Az indítványt aláírt pártelnökök által mint a pártelnökök seniora, legelőrebbjé, én bizattam mag azzal, (Élénk eljenzés a jobboldalon) hogy ezt az indítványt megokoljam, de mielőtt ezt megtenném, tünepélyesen kijelentem, hogy mindazok lelke előtt, akik az indítvány létrehozatala körül közreműködtek, semmiféle mellékes tekintet nem lebegett sem személyes érdek, sem népszerűség utáni hajhászás, legkevésbé pedig az az eszme, hogy ez indítvány benyújtása által bármilyen legszélvidebb nyomást is gyakorolhassanak azokra a képviselőkre, a kik véleményeikben eltérő politikai elveket vallanak. (Helyeslés.)

Ennek az indítványnak kuforrása a tiszta szív és a keserűségneküli egyszerű, de őszinte kedélyhangulat. (Helyeslés.) Mindazok az eszmék, mindazok a tények, mindazok az indítványok, a melyek ebből a kuforrásból származnak, nem szorulnak indokolásra. (Igaz! Ugy van!) Önmagukat indokolják ezek legjobban. (Általános helyeslés.) Magára az indítvánnyra áttérve nem mondhatok egyebet, mint azt, hogy ez indítványban a pártok elnökei felkérők a képviselőházt, hogy mondjanak köszönetet a felségének Magyarországon apostoli királynak (Élénk eljenzés.) azért a magaslatos tényéért, hogy egy legmagasabb kézirat által, a melynek már fogalmazása is valóban érdemes arra, hogy megszívleltessék, (Igaz! Ugy van!) megbizta a kormányt, hogy járjon el II. Rákóczi Ferenc... (Felkiáltások hallelujá! Fejedelem!)... hamvainak hazaszállítás ügyében.

Polcner Jenő: Nem meri kimondani, hogy fejedelm! (Élénk felkiáltások jobboldal: Istentelenség!)

Báró Podmaniczky Frigyes: Nem fogom öntől tanulni, hogy mit kell mondanom. (Élénk helyeslés jobboldal.) A felséges ur tehát azt kívánja, hogy II. Rákóczi Ferenc hamvai, a melyek eddig idegen földben nyugodtak, hozassanak haza és helyettesse-nek el tünepélyesen itt Magyarországon, az ő szülőföldjén, az ő hazájában. Lélekemelőleg hatott a felségének ez a magaslatos elhatározása. (Igaz! Ugy van!) Örömet terjesztett százazrek kebelében, akik éve óta vártuk a kérdés illetlen megoldását. De nemcsak örömet, lelkesedést is keltett azok

TÁRCA.

Könnyelműek.

Kárcolatok egy helyőrség titkaiból.

(Minden jog fenntartva.)

Írta: Bojta hadnagy.

II.

Nézzük Béldi anyagi helyzetét, mely idők multával annyira megintott, hogy sorsát tragédiává érlelte.

Kadettkorában beérte a csekély havi cölággal, amit hazulról kapott, édeskevé volt az — de megövtá őt a nélkülözéstől. Hideg vacsorára mindig jutott — tétiben téára is, melynek párlógó illata mellett ábrándokat szótt arról a boldog világról, mikor majd két szobát tart, egészen a maga kénye-kéve szerint berendezve.

A nappali úgy fog kinézni, mint egy kis virágház, széles kényelmes pamlaággal, melyet tündérműszolyává avat a képzélet.

Hadnagy lett. Fektelen örömeiben szórta a pénzt s hajnalban az első átdorbézolt éjszaka után gyerekes érzékenységgel csókolt a kardbojóját, az arany csillagot a zubbonyán — midőn kalaplevéve egy szepgő fücska állott meg előtte, hogy a néni kéri a pénzt a lakásért.

Személyesen akart bemenni, hogy hadnagyit mivoltában fesselegyen s felmondja a lakást.

Kereste a pénzt — ám hallatlan ámulatára mindössze egy husz koronás aranyat s néhány rézkrajcárt fedezett fel a tagnap kézhöz vett 600 korona roncsaikép. A lakbérre még épen futotta, de mi lesz azután? Bár legalább a szabójának fizetett volna tegnap valamit!

Kedzdődött a cifra nyomorúság.

Kölcsönkért szegény fiuk — hadnagy

pajtásaitól, kiknek már felebaráti szeretetből sem maradhatott adós s így következő elsején a századosához fordult, mert a gázsiját szétfizette.

A százados lekötélezettje volt — az életét mentette meg. Manőveren egy fene-kellen szakadék szélén megragadta a tehetetlen ember karját. Akkor észbe sem jutott, hogy életmentő volt, hiszen csak a kezét kellett kinyújtania, azon csodálkozott csak, hogy a gyökér, a melybe kapaszkodott, két ember sulya alatt, hogy nem törött le? Akkor ketten vesznek oda.

A százados nem tagadhatta meg a kölcsönt, de ettől kezdve olyan hangon kezdett vele beszélni, mely a vért az ember arcába kergeti s az ujjakat ökölbe vonja. A pletykapadon is arról beszéltek, hogy Béldi el van adósodva.

Ezreznie kellett, hogy megvásárolták s erre a rettentő gondolatra odadobta magát az első uzorás karjaiba.

A százados nagyot nézett, hogy hataridő el t visszakarta a pénzt — Béldi pedig megfogadta, hogy bajtársától nem kér kölcsön soha.

III.

Az uzsora egy szép kacér leány. Ülőbe hulsz, csókjával elborít s mig ajka ajkadhoz tapad, szépségben erőben egyre gyarapszik s te egyre sápadsz; — egyszer aztán megszünik az érverésed is. De az nagy sokára van, időbe telik, mig ugy kiszípoloz, hogy nem marad velő a csontjaidban.

Béldi öt évig húzta. Ekkor már több volt adóssága kamatainak összege, mint neki minden jövedelme.

Több havi lakbérrel volt adós. Hozzá tartozói nem voltak, az uzorásai cserben hagyták, a bajtársaihoz nem fordulhatott — egy pincértől kapott még husz forintot.

A lakbérrel egy albérliőnek, szegény munkaképtelenné vált iparosnak tartozott.

Alkonyodott már, midőn a pénzzel egy alacsony helyiségbe nyitott. Szinte viszatantorodott a büztől, mely a helyiséget betöltötte.

Pohárban parafadugóba helyezett mécses bintett gyér világot — sápadt, kiehélt arcu ember állott előtte s hallani lehetett, hogy a szobában valaki nyöszörög.

Kopott faágyon halomra hányt rongyok alól vézna öregasszony dugta elő a fejét.

Husz forintot hoztam — a többi holnapután.

Az asszonyt épen köhögési roham fogta el, az ember arcára elszánt kifejezés ült.

Meguntuk ám uram! Pénzt akarok látni, ma az egészest. Ezt a husz forintot pedig tegye el az ur. És azt mondom, hogy ne bolonditsón minket, mert én jelentést teszek a nagyságos kegyelmes ur ő méltóságánál, a ki az urak fő-főkommendánsa.

Jaj, jaj ez a gyilkos! — nyöszörögött az öregasszony.

Te pedig ne nyikorogj — fordult feléje az ember — mert ezzel látom el a bajodat! — s egy rozsdás puskát fogott az asszonnyra. Az éhség őrlőngése csillogott a szemében.

Béldi elvette a puskát az embertől, aki a küzdelemtől kimerülve leroskadott.

Sze maga egészen el van gyengülve. Mit evett máma?

Semmit... másfél napja semmit.

Fogja hát akkor a husz forintot, hogy vacsorálhasson legalább.

A husz forintot? Nem uram — tegye el. Sze van pénz nálam, itt a huszonöt forint, amit a multkor adott az ur. De nem nyulok hozzá. A pénz a házigazdádé, megégetné a kezemet. Inkább éhen vesznék uram, én is, az asszony is.

S egy zsíros papirt kitorászott elő az ember, benne aranyban 50 korona.

Schuster Emil

Norinbergi, diszmű, játék, sport,
vadászati és fényképészeti kellé-
kek áruháza.

Kolozsvár, Mátyás király-tér.
(Gróf Rhédey-palota.)

Telephon: 183. Telephon: 183.

kebelében, a kik szélesebb látókörrel azt tapasztalták, hogy a legkényesebb kérdéseket is meg lehet oldani nyugodalommal, egymás iránti türelemmel, elnézéssel és egy kis várakozással. (Igazl. Ugy van!) Így kiderült az az örömteljes tény, hogy Magyarországon a király és a nép mégis csak megérti egymást. (Ugy van!) Kérem a t. Házat, méltóztassék az indítványt napirendre kitűzni és érdemben is elfogadni. (Élénk helyeslés.) Másodszor pedig kérem a t. képviselőházat, hangoztassa velem együtt egy szívvél, egy lélekkel: Eljen a király! Eljen a király! Eljen a király! (Általános élénk felkiáltások: Eljen a király!)

Előnök: Kérem, kívánja-e a Ház az indítványt tárgyalás alá venni? (Élénk felkiáltások: Kívánjuk! Rögtön!)

A Ház ezután elhatározta, hogy nyomban tárgyalás alá veszi az indítványt.

Tárgyalás alatt ad az isteni gondviselésnek, hogy megérte a Rákóczi-kultusz fellendülését. Élete működése korának tekinteti azt, ha meglátja még Rákóczi haimainak hazahozatalt. Minden magyar ember ismeri a nagy szabadságos tiszta, önzetlen alakját. Elvégre, mert a koronásfő is ugyan azon szellemben nyilatkozik meg, mint a nemzet ismert Rákóczi. Mikor a korona a nemzettől összeforrt a kérdésben, az nagy jelentőségű tény és lehetetlen háláját nem nyilvánítani. A Habsburgok és a Rákócziak feyverben állottak egymással szemben. Jó-zsef többször kínált Rákóczi Ferencnek oly egyezséget, mely neki és családjának előnyt biztosított, de mert ő ugymond nem a maga csalápjá érdekében fogott feyvert, hanem a sarkából kiforgatott magyar alkotmány védelmére. A legfőbbesebb tragédia volt az ő története, a legsúlyosabb csapás, mely valaha igaz szívet ért a Rákóczi bukása. A szatmári békekötésen csak annyit kértek tőle, hogy a királyt fog ezentul a király ellen feyvert. Rákóczi ezt meg nem adhatta, mert tudta, hogy a bécsi udvar nem áll meg az alkotmányos jogok elcsúsztatásában. Inkább elbujdosott, itt hagyott egy millió holdnál nagyobb birtokot. Szent e férfi emléke, mindenképpen méltó a kegyeleltre. Egy katolikus püspök azt mondta neki, hogy Rákóczi életének tisztasága és vallásossága olyan volt, hogy szentté avatást érdemelne. A nemzet lelkesedéssel fogadta a királyi ténny. Intő jel ez arra, hogy ne késlekedjünk a végrehajtással; ő közreműködését felajánlja. A függetlenségi párt nevében hozzájárul ahhoz, hogy ő Felsége előtt a Ház háláját kifejezze.

A Ház az indítványt egyhangulag elfogadta és a határozatot azonnal jegyzőkönyvileg hitelesítik, hogy átküldhessék a főrendiháznak.

Előnk az ülést 5 percre felfüggeszti. Szünet után folytatják a közszéki és körjegyzők fizetés-rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

Végül részleteiben is megszavazták a törvényjavaslatot, mely után az ülés berekesztetett.

A városi szakköznevelési egyesület ülése.

A gázgyár szerződésességi kísérlete.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, május 13.

Kolozsvár szabad kir. város törvényhatóságának szakosztályai, tegnap délután együttes ülést tartottak Szvacsina Géza polgármester elnöke alatt.

Az ülést a következők vették részt: Genersich Gusztáv, Kanitz Jenő, Tanács József, Boros György, B. Bak Lajos, Havas László, Csipkés Károly, Dobál Antal, Kuszó István, Hirschfeld Károly, Adorján György, Katona András, Köntz Imre, Gombos Ferenc, Tutsek Sándor, Kiss Sándor, Tokaji László, Szádeczky Lajos, Fekete-Nagy Béla.

A penge kirepült a hüvelyéből s csengve-pöngöve rezgett a padlón. De Béldi ezt nem figyelte már, kőnn volt az utcán — ment neki az éjszakának, a világnak.

Egy kávéházból, melynek eddig létezéséről sem tudott, gyér világosság s egy magános hegedű cingása áradt ki.

Béldi.

Sűrű, füstös helyiség, melynek láttára borzongás futott rajta végig.

— Sebaj! Kutyavilág! Nekem most már csak itt muzsikálnak.

Végigsimított a homlokán, mintha vad gondolatokat akarna eltűzni s ledit.

Sötét karikák, tompa színfoltok reszkettek előtte a levegőben s csak ott táncoltak még akkor is, mikor már behunyta a szemét.

De csodálatos éles hallása lett.

Béldi az ingujjára vetkezett hajnali ruhájának rágár beszélgetése — a kassziró érzéki kacagása.

Hallotta, hogy egy távoli asztalnál róla suttogtak, találgatták, hogy hol hagyhatta a kardját.

Újra az az érzéki kacagás. Aztán mély csönd állott be egy pillanatra s hallani lehetett a leány szavait:

— Aki egyszer ide bevetődik, az lesz számolt az élettel, de mindennel.

S nagy, széles mozdulattal illusztrálta a leány a szavai hatását.

— De mindennel... Béldi hirtelen a pincéért. Két szilvóriumot ivott volt s hat krajcár kellett volna fizetnie. Hanyag mozdulattal kiborította az erszénye tartalmát. Egy csomó hatos, krajcár és néhány korona — a Firczak-féle pénzből való.

A pincér bökölva követte az ajtóig — de benn a vendégek fejét csóválták.

(Folyt. köv.)

Esterházy László, Föder Ottó, Póczy Mihály és Tömösvári Zsigmond.

Beltügyi miniszteri leiratok előterjesztésével kezdődött a szakosztályok ülése. A közválogódi módosított szabályzat tárgyában és a városi jövedéki hivatal szervezete iránt alkotott szabályrendelet tárgyában írt le a belügyi miniszter. Ennek az utóbbinak tudomásulvétele kapcsán Kanitz Jenő javasolja, hogy a vámosokat is vegyék házi kezelésbe.

Havas László szintén a házi kezelés előnyeit hangoztatja.

Fekete-Nagy Béla korainak tartja erről a kérdéssel beszélni most.

A szakosztályok is így vélekednek, ezért a kérdésben határozatot nem hoztak.

A belügyi miniszter leiratában, a szervezendő jövedéki hivatal vezetőjének fizetését a járulékokkal együtt 6000 korona maximumban szabta meg. A szakosztályi tagok nagynak találják ugyan ezt a fizetést, de mégis tudomásul venni javasolják.

Kanitz Jenő indítványozza: írjanak fel a pénzügyminiszterhez, hogy a jövedéki adókra nézve a nyomozatot rendelje el Kolozsvárt és a nyomozat alapján állapítsa meg a fogyasztási adók végösszegét. Kanitz indítványához hozzájárultak a szakosztályok.

A kolozsvári állami gyermekmenhely ingyen sírhelyet kér az elhunyt gyermekek részére. Továbbá az intézet belső részeinek diszkerttel, gyümölcsösökkel és konyha kerttel leendő berendezését is kéri. Az ingyen sírhely megadását javasolják a szakosztályok, ellenben a kérés több részének teljesítését jelenleg nem tartják teljesíthetőnek.

A m. kir. államvasutak fuvardíj különbözet iránti beadványát azon javaslattal terjesztik a közgyűlés elé, hogy a követelt fuvardíjkülönbözetet utaltassa ki.

Most a légszuszgár igazgatóságának felelőse következett. A világitási ellenőr ugyanis jelentést tett a városnak, hogy a gázgyár múlt év folyamán 963.944 kbm. légszuszgát értékesített. Ebből a középületek 324.384 köbmétert, az utiak világitása 137.000 köbmétert emésztett fel; fűtési célokra 123.356 kbm.; magánlakások világitására 376.700 köbméter gáz használtatott fel. Minthogy a magánosok által felhasználott gáz mennyisége az 500.000 köbmétert elérte, a tanács felszólította a gázgyárt, hogy a gáz egységárát 34 fillérről 30 fillére szállítsa le.

A gázgyár azonban nem volt hajlandó teljesíteni a tanács határozatát és a végzés ellen felelősezt adott be a közgyűléshez. A felelősezt a tisztí főügyész véleményes jelentését együtt, valamint a gyár beadványát is, mely szerint az egységárakat hajlandó 32 fillére leszállítani. Fekete-Nagy Béla tanácsos adta elő. Miután azonban a beadvány olyan dolgokat tartalmazott, melyeket egyelőre nem lehet a nyilvánosság elé vinni, zárt ülést kért. Elnök polgármester el is rendelte a zárt ülést.

A zárt ülésben előadót részletesen ismertette a gyár beadványát és a tanács határozatát ellen benyújtott felelősezt, felolvasta a tisztí főügyész véleményes jelentését és a maga álláspontját is körvonalozta.

A kérdéshez természetesen sokan hozzászóltak. Hosszas tanácskozás után, mint értesülünk abban állapodtak meg, hogy a beadványt és felelősezt visszaadják a tanácsnak azon utasítással, hogy a gázgyárral szemben érvényesítse a közönségnek szerződésileg biztosított jogait.

Egy állomásfőnök sajtópöre.

Esküdtársai tárgyalás.

— Express tudósítás. —

Budapest, május 13.

Szász Ödön 24 éves református valása hírlapíró a „Magyar Szó” 1902. évi szeptember 19-iki számában, „Minta állomásfőnök” cím alatt Orbán Ferenc egeresi m. kir. államvasuti állomásfőnökéről a következőket írta:

— Hatalmas ember lehet az egeresi állomásfőnök, mert rögtönítélő bíróságot rendezett be hivatalában. Moskovits Hermann ottani korcsmáros kiment a vasuti állomásra. A máházó megkérdezte, váltott-e perrorjegyvet és a tagadó válasz után mindep ok nélkül dühösen nekiment, a korcsmárost agyba-főbe verte, rugdalta. A korcsmáros jajveszékelt segítségért kiáltott, mire Orbán Ferenc állomásfőnök nem hogy kiszabadította volna Moskovitsot a durva ember kezéből, hanem behurcoltatta hivatalába és 6 maga is 6—8-szor teljes erővel pofon verte a szegény embert, végül a szó szoros értelmében kidobta az állomásról az utcára, hol Moskovits eszméletlenül összeesett.

A budapesti kir. ügyészség a cikk tartalma miatt nyilvános rágalmazás címén pörbe fogta a cikk szerzőjét, mert a hivatalos uton megállapított tényállás az inkriminált közleménnyel szemben ez:

Moskovits Egeres vasuti állomásán a sinek között járkált. Krizsán Péter vasuti alkalmazott, akivel előzőleg összeeszkálkozott, perrorjegyvet kért, a korcsmáros erre éktelen haragra lobbant és durván megátmadta a kötelességet teljesítő vasuti alkalmazottat, a kölcsönös szóvalás tetteslegességgel fajt, a mi Moskovits eltávolításával

végződött. A korcsmáros újra visszatért, ismét dulakodni kezdett Krizsánnal, mire Orbán állomásfőnök szétválasztotta egymástól a dulakodó embereket. A korcsmáros fenyegetőzve távozott és hogy bosszuját kielégítse, a történetről valótlanságot mondott el.

A budapesti királyi büntetőtörvényszék mint esküdtőrbírók a mai napon tárgyalta az ügyet dr. Agoraszó Péter táblai bíró elnöke alatt; a közvédat dr. Gaál Endre királyi ügyész képviselte.

Az esküdtőrség megalakítása és a vádlót felolvasása után Szász Ödön hírlapíró kijelentette, hogy a cikket ő írta, a sajtó-jogi felelősséget elvállalja, azonban nem érzi magát bűnösnek, mert ő jóhiszeműleg vette át az inkriminált közleményben felhasználott adatokat a kolozsvári »Ujság« című lapból.

Az előnk konstátálja, hogy a hírlap-ször tényleg a kolozsvári lapokban jelent meg. Az állomásfőnök az »Ujság« cikke miatt is pörbe fogta annak íróját, Nadányi Emil kolozsvári hírlapíró, a kit a kolozsvári esküdtőrbírók közhivatalnok megrágalmazása miatt öt hónapi fogságra ítélte el. A Kuria ezt a büntetést egy hónapra szállította le, kimondva, hogy a vasuti állomásfőnök nem közhivatalnok.

A Kurianak éppen erre az elvi jelentőségű döntésére hivatkozva a védő kérte a törvényszéket, hogy szállítsa le illetékeséget, mert ha az állomásfőnök nem közhivatalnok, akkor a sajtóper elbírálása nem az esküdtőrség, hanem a rendes bíróság hatáskörébe tartozik.

A bíróság visszavonult és hosszú, csaknem egy óra hosszú tartó tanácskozás után úgy határozott, hogy a vasutas közhivatalnok, tehát az ügy elbírálása az esküdtőrség hatáskörébe tartozik.

A határozat azért föltéte érdekese, mert ezzel a törvényszék most ellentétbe helyezkedett a Kurianak csak a múlt héten hozott döntésével.

Ipártörvény — és a kisiparos.

Írta: dr. Kalmár Antal.

Ha valami: egy a májusi eső még segíthetne a kisiparoson; de ha egy hétig még nem lesz eső: egy a kisiparosok elmehetnek oda, ahol a part szakad, — ha ugyan már most is nincsenek ott.

A kisiparosok már évtizedek óta a halálos ut kálváriáját járja, részint az ipártörvény rosszassága, részint a közös vámtérlet miatt. Az előbbi a károkat tudítja a kisiparosok nyakába, — az utóbbi pedig a zsenge magyar ipart fojtogatja évenként egy ezer millió korona értékben betűdülő bécsi ringelyével rongyával.

Sem az egyik, sem a másik ellen nem védekezhettek a kisiparos. Csak a kétségbeesés jajsavart küldi, hol a kérsékedelmi és iparkamarához, hol a kormányhoz, hol magához az országgyűléshez.

A kérsékedelmi és iparkamarák meghallgatják őket, de nem segíthetnek rajtuk; a kormány az egyik fülével meghallgatja, a másik fülén pedig kiereszti a szót — és az országgyűlés? az már meg se hallgatja a kisiparosokat. Nem segít már a kisiparoson senki, csak a jó Isten, ha akar, — de mikor az se akar.

Összejöttek most a vidéki ipartestületek kiküldöttei, vagy háromszáz Budapesten, hogy arról a sorsról tanácskozzanak, a melyet Bécs és a kormány jó szándékai folytán (tudvalevőleg a pokolnak a kapui is jószándékkal vannak kikövezve) — nem áll hatalmukba megváltoztatni.

A kezdeményezés Mukics Simon országgyűlési képviselőnkől ered, aki az ipártörvény revíziója ügyében még a múlt esztendőben törvényjavaslatot nyújtott be a magyar országgyűléshez.

Ebből a törvényjavaslatból azt látjuk, hogy Mukics Simon — aki a negyvennyolc szentséget negyvenkilencre fokozná, ha negyvennyolcat közgyűlés fokozni lehetne — olyan népképviselő, a ki mesterségének igazságos nevéhez képest, kivételesen ó van a népet és nem a nép van őt érte.

Mukics Simonnak — törvényjavaslata benyújtásával — szeme előtt az lebegett, hogy legalább azt a fejlett kisiparunkat és némileg azon jómódnak örvendő iparos osztályunkat, amely 1884 előtt még meg volt s a melyet az 1884. XVII. t-cikkely tönkre tett: visszaállítsa. Mert igaz ugyan, hogy a közös vámtérlet folytán az osztrák pióca örökké a nyakunkon csúg: de egy jó törvény valamit mégis csak segíthetne pusztuló kisiparos osztályunkon.

Furcsa azonban, hogy ezt a törvényt annyi okos ember hozta — és az mégis rossz törvény volna.

Nos és miért rossz a törvény?

Azért rossz, mert a régi megkötött céhrendszert helyett — minden átmenet nélkül — szabaddá tette az ipar gyökeresét s mig egyfelől képesítéshez kötötte a kisiparosnak önállóságra való jutását, addig másfelől a szabad gyakorlati a kontárok versenyének adott széles teret s lehetlenné tette a tőkével nem rendelkező kisiparosnak, mint szakembernek a megélhetését. Ennek aztán azon eredménye lett, hogy míg a törvény előtt, különösen a céhrendszer idejében nagy városoknak egész nemzedékekre szóló iparos dinasztiai voltak s a legkisebb mester is a jó mód bizonyos fokára tudott tisztas igyekezettel vergődni: addig ma az iparos osztály vagyonatlan, elszegényedett elemekből áll hitel, munka, tekintély nélkül, — s szemben áll velük a felerészben nem honfiakból áll agyondédelgetett gyárpár s a kontár iparosoknak elborító tömege, akik csak bitorolják az iparos címet.

A kontár kufároknak kiűzése végett most országos mozgalom indult meg, különösen az ipártörvény 7. és 8. szakaszaik eltörlése iránt. Sok igazság van abban, hogy a csizmadia ne lehessen szabó, (hisz már

a példabeszédből is tudjuk, hogy a mi a csizmadianak orvossága, az a szabónak halála) s a meghatalmazott ügyvezetőknek szinleges alkalmazása által kontár, de púzes emberek ne vonják el a kisiparosoktól a megélhetési módokat.

Itt azonban még csak lehet segíteni valahogy a dolgon, de nagyon nehéz megtalálni azon bölcse mértéket, a melylyel a kereskedőket az iparcikkek elárúsítása tekintetében korlátozni lehetne. És ugyszólván majdnem lehetetlen. A korlátozás legfeljebb csak abban állhatna, hogy a kereskedő nem hazai iparcikket csak abban az esetben árúsihatna, (ekkor is csak iparendély alapján) ha azt az iparcikket hazánkban nem termelnek, — ha azonban termelik: ezen esetben csakis hazai iparcikkek árúsítása engedtetnék meg nekik.

Vitathatatlan azonban, hogy ez már igen messze menő olyan kontroverz kérdés, a melybe a közös vámtérlet miatt Bécs is beleszólna. Egy szóval a dolog nem könnyű, s bármire akarunk haladni: Utainkat örökösen Bécs keresztezi, a mi ellen legfőbb orvosság gyanánt csakis az önálló vámtérlet segíthetne. De mikor itt meg szintén éppen a bécsi Burgnak a főfalába ütközünk.

Lehetne ugyan most is úgy cselekedni, mint a hajdani Védegyőzt idejében a bajai főkegyelet cselekedett, a mikor levélpapírsára mottóul ezt írta: »A vámrendszert hazánk határain szabályozni hatalmunkon kívül esik, de külsőbeink előtt a sorompok fölláttanunk honfiai kötelesség« — a mi azt jelenti, hogy osztrák portékat semmi-féle dologban ne fogassunk, — de jegezzük meg jól, hogy az állam intézményes dolgai ellen ma még sokkal nehezebb a küzdelem, mint a múlt század negyvenes éveiben volt.

De még nem is lehet bizni a miniszternek se ideig, se meleg nyilatkozatában; toldozgajja-foldozgajja a kisipart még egy darabig, de nem segít azon már még a szent se önálló vámtérlet nélkül. Elvitáztatatlan azonban Mukics Simon érdeme, mert még az önálló vámtérlet fölláttása esetében sem lesz helye a magyar ipar megszentelt területén a kontár kufárok mesterkedésének.

Azokkal tehát mielőbb le kell számolnunk!

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, május 14.

Próbáltam...

Próbáltam hazudni, hogy már nem szeretlek. Másoknak mondtam s nem hittem magam. »Csak szereted!!« ezt jaggatta a szívem. Mig tagadtam nevetve a szavam.

Próbáltam már bántani rossz szóval. A vádat részketve írta kezem... Azt akartam, hogy gyűlölj meg, hogy fájjon...! Oh, de százszorta jobban fáj nekem!

S próbálom végül emléked feledni... S ah! minden próbám dőre, ostoba. Ha akarom, vagy akarom az Isten, Érzem, feledni nem tudlak soha!

Fleurr.

Temetés.

Kolozsvár, máj. 14.

Az eső csöndesen pereg, meg-megkopogtatja az ablakot. Itt ülünk a sokat megénekelt poros, üstös, kopott redőcióban és a hogy kitekintünk az utcára, most, gyönyörű május idején, megcsapja lelkünket valami őszhöz illő, fázékony hangulat.

Hazudtunk. Mert az újságíró mindig csak írja a hangulatokat. A mesterség kiöli a lélek és a szív mélyebb érzékenységét és bárha mindenről is tud esetleg szemek, izlések tetszőn és akár szívhezszólón is írni, azért, csak az tudja, a ki innét belülről tudja, hogy a munka lábában, emberek, országok és világok láza milyen hidegen hagyja többnyire a megrónak bensjét. Legalább az esemény perében legtöbbnyire hidegen. Másnap, a mikor a saját, vagy más ember cikkét, hírt olvassa, másnap már örül, megdöbben, fölshágt, vagy mosolyog, de az esemény pillanatában az egyből iránt fásult idegre csak az hat: érdekli-e a lapot? Szenzáció lesz-e ez a lap részére? Egy nagy ember halálakor arra gondol: neki hal-e meg, vagy a déli lap részére? Egy nagy tűzvész háborzongató hírével azzal a gondolattal veszi föl a telefonon: csak a szomszéd lak késsen el vele, — fa lesz és érzéketlen lesz az egyébként oly izgékony és lelkes újságíró!

Valljuk be ezt és ne csakjuk se magunkat, sem a közönséget. Valljuk be, hogy a jó újságírónak akkor is van hangulata, ha nincs hangulata és nincs az a szín és nincs az a kép és nincs az a hang, a mi bármikor ne találja — nem mesteréde, csak ügyes mesteremberére a jó újságíróban. Itt törvényszéki riportot, komoran, sötétlen, ir a városi közgyűléstől vigan és gunyosan, ir a járványügyekről, szilajul és toporzékolva, ir a közválogódi szakhangon — miről nem ir és mikor nem ir?

Csoda, ha beletemplom az érzése a sok egyvelegebe? csoda, ha elfásl, a mikor oly mélyen belelátok mindenbe, minden kulissza mögé? ha tudja mindenki titkát, mindennek forrását, indítóját és ha hallgatnia kell sokszor, a mikor beszélnie kellene és írnia kell sokszor, a mikor némán kellene ülnie.

Nincsenek ott hangulatok, nincsenek. Így aztán, most is a hogy kinézünk a páras ablaküvegen, csak egyszerűen konstátáljuk, hogy az idő milyen szeszélyes, a május milyen hűdég s az az ur odaát, hogy didereg a kis kabátjában:

Alij jár ember az utcánban, csupán néha-néha morajlik át a légen egy-egy erre jövő temetési menetnek szivaja, kocsidübbögés, olykor zene is, — temetés. Egyforma mind.

Csak ez nem, a mi épen most fordult be az utcánkba. Szomó: a halottas szekér, kopott fakoporsó, se koszorú, se virág, sem egy ember körülötte sehol. Ki voltál te, szegény emberfia, a kinek nem jutott egy embered sem, akkor sem, a mikor temetni vittek. Ki voltál te, árva cimbora, a kit a papon, a kántoron s a gyászkoscsit hajló morcos legényan kívül senki se kísér ki oda. A kit senki se sirat, senki se gyászol, senki nem szeret? Ki voltál te?

Ha volna hangulat ebben a kifosztott világban, rád önteném, szegény halottam, a lélek minden bűját, keserűségét, fájdalmát; megsiratni a te egyedülvalóságodat. Rád köszöntném a pohárt és gyászos rimeket rónék az árvaságot szomorúságról.

De te azt már úgy se hallanád és, mondom, amugy sincs, nincsen, nincsen sehol se, se szín, se kép, se hangulat.

(b.)

Vörösmarty Kolozsvárt.

Kolozsvár, május 13.

Most egy éve városunk főterének 26-ik számú házára az Erdélyi Irodalmi Társaság emléktáblát tétetett, annak emlékéül, hogy 1845. május 16-án ennek a jelenleg gróf Zichy tulajdonában lévő épületnek erkélyéről szólottak Deák Ferenc és Vörösmarty Mihály az öket fátylós zenével ünneplő ifjúsághoz.

Erről Berecz Károly A régi »fiatal Magyarorszag« című munkájában a következőket olvassuk: Hogy Vörösmarty egyáltalában nem volt szónok, azt elírói is hű-egesen föjegyezték róla. — Csöndes, hallgatag ember volt, a ki nagy társaságban ritkán szólt meg, s leginkább csak bizalmas baráti körben szeretett beszélgetni. A következő esetet, melyben mindamellett a legnagyobb szónoki hatást érte el, egy szem- és fültanu elbeszélése után jegyeztem föl. — 1846-ban (?) Deák Ferenc Vörösmartyval együtt Erdélybe utazott. Wesselényi Miklós látogatására. Utközben egy kis pihenőt tartottak Kolozsvárt. Megérkezésük híre gyorsan elterjedt az egész városban s a legnagyobb érdekltséget ébresztette föl. A nyári szünidő miatt a lelkes tanuló ifjúságból csak kevesen voltak jelen, de ezek aztán annál nagyobb hűvvel készülődtek, hogy estére fényes ünneppel — fátylászene, szónoklat — lepjék meg a nagyvenű vendégeket. A mint beesteledett, csakugyan nagy fátylászemenet verődött össze a polgárság csatlakozásával s állt körben az ünnepelt vendégek szállása előtt. — Az ifjúság szónoka Urházy György, a későbbi publicista volt — s mikor a Rákóczi-induló s a barsány éjlenés elhangzott, e megszólítással: »Erdély nagy vendége, Deák!« elmondta az akkor nagy virágzásban volt hazafias frázisoktól duzzadó dikcióját. Erre aztán Deák, szokott egyszerűségével, röviden, de annál nagyobb hatással válaszol. A zajos éjlenés után fölhangozt a fölkiáltás:

— Halljuk Vörösmartyt!

Deák intésére nagy nehezen, észrevehető elfogódottsággal előre lép s magát meghajtva, alig hallható hangon, körülbelül e szavakat mondja Vörösmarty:

— Nemes tanuló ifjúság! En mindenben az előttem szólóhoz csatlakozom.

Erre magát ismét meghajtva, gyorsan visszavonul.

A fiatalság lelkesen megéljen, de aztán egyre zajosabban kiabálja:

— Halljuk Vörösmartyt!

Deák ismét kituszakolja a hazudozó költőt, hogy csak beszéljen valamit, mert nem lesz vége a lármának.

Az erkélyen előre lépve, az ünnepies csöndben, jól érthető, emelkedett hangon elkezd:

— Mikor én ide érkeztem... mikor én ide... igen, mikor én... A tömegből erre egy harsány, érces hang, melynek birtokosa bizonyosan sajátkozva vette észre az akadozó költő nagy zavarát, megszólal:

— Hazádnak rendületlenül!

A fiatalság zajos éjlen kiált s az tömeg élénkel a szózatból pár versszakot. Ez az intermezzo, melyből a hazafias lelkesedésen kívül a gyöngédség is kiérzett, mélyen megráztatta a költőt s neki melege, midőn az ének elhangzott, így szól:

Kedves, fiatal barátim! Én nem vagyok szónok, s hasztalan próbálnám eszmémet kifejeztem előttetek; de hisz ti már is kifejeztétek magatok mind annak, a mit e pillanatban el akartam nektek mondani, s úgy látszik, valamennyien át is éreztétek azt mind. Ezért csak azt óhajtom, hogy tartsátok meg szivetekben mindig, s legye-tek hű fiaim imádot hazánkban.

No hiszen volt erre aztán heted hat-országára szóló lelkesedés.

De azért a megizságot költő még sem vágyakozott soha teljes életben, meg képviselő korában se a szónoki babérokra. Ez a kis történet azóta belekerült Tóth Béla »Anekdoták« című gyűjteményébe is.

Vörösmarty emlékét pedig Kolozsvár városa is kegyelettel alapja: és pedig egyfelől azzal, hogy budapesti szobrára, jelen-kevény összeget adományozott, másfelől azzal, hogy városunkban való tartózkodásának megörökítésére rendezett tavalyi ünnepen a polgármester

lődésben egyttal az elismerés is megnyilvánul városi közönségünk hazafias kegyelele iránt.

Za-la.

— (A közoktatásügyi miniszter nem jön Kolozsvárra.) Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter Udránszky László egyetemi tanárhoz intézett levelében kijelentette, hogy a jövő hétre tervezett kolozsvári látogatását, közbejött akadályok miatt szeptemberre halasztotta.

— (Esküdtzéki tárgyalás.) Pásztor Mihály, Pásztor Juon, Id. László, Bíró Madar és még egy pásztor fia tavaly decemberben Bádok községben egy kocsmai mulatás után rátámadtak Marosán Jánosra és botokkal úgy elverték, hogy az csakhamar belehalt a kapott ütlegekbe. E miatt állottak tegnap Pásztor Mihály és társai a kolozsvári kir. törvényszék, mint esküdtbírók előtt. A tárgyalást báró Szentkeresztly Zsigmond kir. kuriai bíró, törvényszéki elnök vezette. A vádlottakat és a tanukat, dacára jó magyar neveiknek tolmács utján hallgatták ki, mert az oláh nyelven kívül más nyelven egyik sem értett. A tegnapi nap a tényálladék kiderítésével a tanúk kihallgatásával ért el. Hílethozatalra csak ma kerül a sor.

— (Magántisztviselők nagygyűlése.) A magántisztviselők országos szövetségének nagyválasztmánya, holnap vasárnap, délelőtt kilenc órakor tartja első gyűlését a kereskedelmi és iparkamara nagyertermében. E gyűlésen fogják a jelölőbizottság javaslata alapján a helyi választmányi tisztikarának választását megejteni s ezen kívül is több fontos ügy szerepel a gyűlés napirendjén. Így Balázs Gyula, kereskedelmi és iparkamara jegyzője a magántisztviselőknek állatállanság esetére való biztosításáról tartott előadást. A fontos és érdekes ügyekre a magántisztviselők szövetségének összes helybeli tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

— (Hivatalos órák.) A kolozsvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság, a telekkönyvek betekintésére s következőkép állapították meg a hivatalos órák. Hétfőn és csütörtökön tekintettel a vidékiekre d. e. 9—11 és d. n. 3—5 órák között. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 9—11 órák között. Irás hétköznapi napokon d. e. 9—11 és d. n. 3—4 órák között.

— (A közúti vasut átalakítása.) A kolozsvári közúti vasut üzemének átalakítása ügyében e hó 9-én tartott szaknácsozós megállapodásához képezt a tanács tegnap délelőtt felhívta a vasut igazgatóját a Mátyás királytéről Népi utcáig tervezett szárnyvonal kiépítésére. Arra is felhívta még a tanács a vasutigazgatóságot, hogy a második sínpar lefektetésére vonatkozó feltételeit is szövegezze meg mielőbb és terjessze be a városhoz. Mihelyt ez beérkezik, az ezzel kiegészített szerződési tervezet ki fog nyomtatni és ezt a tagok között szét osztják.

— (Értekezlet a kolozsvári új színház ügyében.) A belügyminiszter, az új színház építő bizottságának tagjait, mivel Tellner építőművész a színház épületének terveit már elkészítette, e hó 16-án a belügyminisztérium tanácstermében tartandó értekezletre hívta össze.

— (Büntügyi vizsgálat a kolozsvári vasutasok ellen.) A vasúti sztrájk miatt a kolozsvári vasutasok ellen indított büntügyi vizsgálatot már lefejezte dr. Kósa Elemér alkapitány. A vizsgálat alatt, mely 10 napig tartott, összesen 250 vasutast hallgatott ki a büntügyi osztály vezetője. — A vizsgálat semmi nevezetesebb dolgot sem tudott kideríteni. Arra nézve sem adnak a vallomások semmi utbaigazítást, hogy a kolozsváriakat kizárólag a buzdította fel a sztrájkra.

— (Bethlen Gábor emlékezete Budapestén.) Lélekemelő és impozáns ünnepséggel zárta be a budapesti Bethlen Gábor-kör ez évi ülésszékét. Szerdén este 6 órakor, midőn a Lónyay-utcai ref. gimnázium dísztermében, ifj. Kelemen Móric elnökkel élőkön, megjelentek a választmány tagjai, hogy működésükről beszámoljanak, leleplezték Bethlen Gábor arcképét, melyet Rothe Ella, jeles bécsi festőnő festett meg szívszességből a kör számára. A remek kivitelű olajfestmény a nevezetesen erdélyi fejedelmet meggyászoló díszmagyar ruhában, kőcsagforrás sűvegével ábrázolja. Az alkalomból Czichert Henriette felolvasást tartott Bethlen Gáborról, a kit költőnösen, mint a protestantizmus nagy bajnokát, a felvilágosultság bátor zászlóvivőjét és a tudományok lelkes, bőkezű pártfogóját méltatott. Az ünnepély fényes közönség jelenlétében folyt le.

— (Adományok az állami gyermekmenhely részére.) A városunkban nem rég megindult gyermekmenhely érdekében a közönség részéről szükséges első áldozatok jótékony hálóját és urai már jelentkeznek. Beregszászy Klára Boósórló 2 írb saját szövetség asztalterületét és Marosán István Kolozsvárról 100 drb leánykölöpet ajándékoztak az állami gyermekmenhelynek. Remélhetjük, hogy e szép példákat nyomom fogják követni a többi adakozások is s a gyermekmenhely a társadalomnak kiváló gondoskodása tárgyát fogja képezni.

— (Iskolatársnők találkozója.) Félkeretűnk alábbi sorok közöttétele, kérjük azon volt osztálytársainkat, a kik z 1899. évben a kolozsvári állami felsőbb éányiskola IV. a) osztályát véltünk végeztek, jelenjenek meg igénytelülöz képest e hó 5-én vasárnap délelőtt 10 órakor a felsőbb éányiskola tanácskozó termében, öt éves

találkozókonkra. Megyeri Jámor Zsófia, Gál Erzsike.

— (Búzázó ünnepély.) A kolozsvári ev. ref. kollégium ifjúságának „Gyulai Pál” önképzőköre ma e hó 14-én délután 3 órakor tartja búzázó ünnepélyét a kollégium tornacsarnokában, mely ünnepélyre az érdeklődő közönséget szívesen látja az ifjúság.

— (Bucsu egy tanártól.) A szamosújvári m. kir. állami főgimn. tanári testülete e hó 12-én bucsuzott el egyik tanártársától, Szongott Kristóftól, ki 40 évi tanárkodása után a föltöltes hatóság teljes elismerése mellett vonult a megérdemelt nyugalomba. A tanári testületet az intézet derék igazgatója dr. Mártonfi Lajos vezette Szongott elő és ő vett bucsut a volt tanár társától. Szongott érzékenyen köszöntö meg a tanári karnak megnyilatkozó figyelmét és tanúsított ragaszkodását és jóleső örömmel vette a tanári kar részéről jövő kitüntetést, dacára, hogy a kitüntetések sohasem kereste és nem is óhajtottta.

— (A mai gazdász majális.) A ma megtartandó gazdász majális nagyon szépnek és fényesnek ígérkezik. Fialat gazdászaink, mint minden évben, — ugy ez idén is a legszebb táncrendekkel kedveskednek a hölgy közönségnek. Ezek a csinos táncrendek Sándor A. és Társa kirakatában megtekinthetők, hol a majálisi jegyek is megválthatók.

— (A májusi virágünnep.) A Házbersegélyző föllérgylet elmaradt májusi ünnepét e hó 15-én, holnap vasárnap délután 2 órától kezdve fogják megtartani. A már megváltott jegyek érvényesek. Midőn erről a közönséget értesítjük, egyben fölkérjük az egytel nevében azon szülőket is, kik gyermekeiknek a gyermekelőadásra való részvételre engedélyt adtak. szíveskedjenek engedélyüket ezen újabb terminusra is megadni. Jótékony és nemes ügyet támogatnak ez által.

— (Elhunyt joghallgató.) A köztestületben álló Zágoni családot súlyos csapás érte. Z á g o n i József szigorló jogász, rövid betegség után 25 éves korában f. hó 11-én váratlanul elhunyt. A nagy reményekre jogosító ifjú temetése tegnap délután 5 órakor történt a köztemető halottas házából. Koporsója föltt Herepei Gergely ref. esperes tartott megható gyászbeszédet, a sirnál pedig egyik tanulótlarsba bucsuztatta el. Ott zokogott a gyászoló közt az elhunyt ifjú jegyese Versényi Erzsike is, Versényi Györgynek, a jeles tanárnak és költőnek leánya. A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki:

Alóliroztak a szív legmélyebb fájdalomával jelentik a szerető jó fiu, testvér, unoka, rokon és vőlegény Zágoni József szigorló jogász, élete 25-ik évében f. hó 11-én reggel fél 3 órakor rövid szenvedés után történt gyászos kimúlását. A boldogult földi maradványait f. hó 13-án d. u. 5 órakor fogják a temető halottas kápolnájából az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni. Legyen könnyű a föld porai felett! Legyen áldott emlékezte! — Kolozsvár, 1904. év május hó 12-én. Özv. Zágoni Józsefné szül. Burpriger Lujza, az elhunyt édes anyja, Csernó Istvánné sz. Zágoni Irma, Zágoni Viktor, Aladár és Dezső, testvérei. Özv. Burpriger Mihályné, nagyanyja. Dr. Zágoni Mózes, nagybátyja. Zágoni Zsigmond, ifj. Zágoni Dezső, Szóts Imréné, unokatestvérei. Csernó István középiskolai tanár és Szóts Imre birtokos, sógorai. Versényi Eszter, jegyese.

— (Halálozás.) Hurdúkas Elek, kolozsvári jeles cipészemester és birtokos, e hó 11-ikén. életének 48-ik esztendőjében váratlanul elhalálozott. Az elhunytak temetése tegnap délután 2 órakor volt, a Karolina-kórház halottas kápolnájából.

— (Dvorzsák cirkusza Kolozsvárt.) Ma szombaton est 8 órakor nyílik meg Dvorzsák újonnan ideérkezett műlovardája a Hunyadi-téren. A 20 lóbol és 30 személyből álló cirkusz híhetőleg kedves nyári mulatsággal fog szolgálni közönségünknek s lovarda fajlovai feltűnést fognak kelteni. A cirkuszt melegen ajánljuk a publikum figyelmébe.

— (Verzár püspök szobra.) A Szamosújvárt létesítendő Verzár püspök szobor — mint halljuk — nemsokára ott fog diszelegni a város főterén. A szoborbizottság e hó 11-én tartott gyűlésében elhatározta, hogy Kiss György jeles szobrászt bízzák meg a szobor mintázásával és elkészítésével. A mennyiben a begyűlt összeg nem volna elegendő, a hazai örménység körében újabb gyűjtést eszközölnék. Kivánatos is volna, hogy ez az évek óta húzódó kérdés is, már egyszer megoldást nyerjen és Szamosújvár város lerója hálás kegyeletét nagynemű alapítója iránt.

— (Találattató) egy román diploma, mely Busoin Victor névre szől. Igazolt tulajdonosa átvetheti: Dr. Bíró Gézánn (Wolff-féle) gyógyszerárában, Mátyás király-tér.

— (Fiára fogta a fegyvert.) Az atya és fia közti viszály a napokban csaknem egy végzetes szerencsétlenség okozója volt. Csak a véletlennek köszönhető, hogy a tragédia be nem következett. Ha egy harmadik embert a sors ép arra nem vezet, hát egy atya erős fölmúlásában kioltotta volna fia életét. Az eset a Daróczihalmi puszta határában történt. Pandur Gábor béres már hosszabb idő óta rossz viszonyban él a fiával, s ezt a rossz viszonyt még folyton szította a fia, a ki atyjától kiakarta erőszakolni az atyai örökséget, azt a nehány hold földet, a mit az munkálkodásával szerzett. A napokban aztán az öreg kisse ittás állapotban tért haza, a miért a fia erősen rítámadt. Szidni kezdte, hogy a vagyont e pocskolja s mire meghal, nem lesz

semmi, legfőljebb adósság. Persze az öreg Pandur nem hagyta magát, haragjában arcul ütötte az engedetlen gyermeket, aki megfedkezve minden szülői tiszteletéről, az öreget mellbe vágta. Erre persze az öreget előntötte a harag, a féktelen szenvedély, amikor látta, hogy saját fia kezét emel ellene, udaugrott a szekrényhez, lekaptá a föltöltött fegyvert és fiára fogta. Ép nyomta a ravaszt, amikor a véletlen oda vezértelte Hajdu Mihály szomszédot, aki ebben a pillanatban félreecsapta az öreg karját és a golyó a fiától néhány centiméternyire, a falba fúródott. A lövésre összeszaladt a háznépe, amely az öreget közrefogta, nehogy újabb lövést próbáljon meg. Pandur Gábor ellen megindították az eljárást, de Mátyás fia ellen is, aki atyját bántalmazta és a bajnak okozója volt.

— (Rablók a fővárosban.) Tegnap este kilenc órakor a Budafokról Budapestre vezető Fehérváry-úton három ember hátulról leütötte Klimisch János műkertészt, elvették tőle a pénzt és elszaladtak. A szerencsétlenül járt kertész este fél kilenc órakor indult el Budafokról, ahol egy ottlakk rokonát látogatta meg. A budafoki vámiig nyugodtan és zavartalanul haladt, alig hagyta el azonban a vámot, három napzasmosnak látszó ember, a kik az árokban voltak elbujva, hátulról észrevétel nélkül megközelítették s fejte vágták. A kertész eszméletét veszítette, mire a rablók átkutatták a zsebeit, kivették egy korona és hat föltöltött tartalmozó erszényét, elvették fekete kaucsuknyelű kertészskéjét, aztán elszaladtak. Klimisch csak néhány percig volt eszméletlen kívül, mikor magához tért, segítségért kiabált, a rablók azonban már nyomra vésztek. A kertész nyomban jelentést tett az esetről a főkapitányságnak, a honnan két detektivet küldtek ki, a kik egész éjjel kutattak a rablók után, egyelőre eredmény nélkül. Klimisch János állítása szerint az egyik zsivány 30—35 éves lehetett, a másik kettő 20—22 évesnek látszott. Öltöztették után itélve Erd közszébeliek lehetnek.

— (Az illetéktelen beavatkozások.) A sztrájkok lebonyolításának lényeges akadályá volt mindig, de különösen az utóbbi időkben, hogy a békéltetésekbe az illetékes egyéneknek kívül más idegenek is beavatkoztak. Most a kereskedelemügyi miniszter egy felmerült s eléje felebbezett határozatból kifolyólag kategórikusan kitiltotta a békéltető-bizottságok az idegeneket. A kereskedelmi miniszter azt mondja: többször tapasztalta, hogy tömeges munkabeszüntetések alkalmával az ipartörvény 163. szakaszában rendelt békéltető eljárásnál a sztrákoló munkások megbízottai gyanút a megzavart munkaviszonyon kívül álló egyének vesznek részt. A törvény szerint pedig a békéltető bizottságban csak hat önálló iparos, illetőleg munkaadó és hat segéd, illetőleg munkás vehet részt. A törvény tehát kizárja, hogy akár a munkaadó, akár a munkás helyett idegen menjen a bizottságba. A miniszter föltűnt az elsőfoku iparhatóságokat, hogy a békéltető-bizottság megalakításakor szigorúan ügyeljenek arra, hogy a bizottságban kizárólag tényleges munkaadók és tényleg dolgozó munkások vegyenek részt.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szombat, május 14-én:

A bakter. — A végrehajtó.

Kezdeté fél 8-kor, vége 10 kor.

Holnap, vasárnap, május 15-én:

Délután 3 órakor, leszállított helyarákkal:

C I D.

Este fél 8 órakor, rendes helyarákkal:

A M O D E L L.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: A bakter. A végrehajtó. (b. 201. sz.)

Vasárnap d. u.: Ifjúsági előadás: Cid. este: A modell. (b. 202. sz.)

* A bakter. A színház tapintatára és Stephanidesz Károly szerénységére vall, hogy a szezon végső felére maradt a jeles karmester új operettje, a mikor a színház levegője lehetetlenné teszi a melegebb érdeklődést egy-egy udonság iránt. Így esett, hogy A bakter. tegnap előadásán már csak közönségszámú közönség volt jelen. A jelen voltak azonban folytonos ünnepelésben részesítették a szép és nem vásári zenéjű operett illusztrátor szerzőjét. Minden nagyobb énekszám után ki-tört a tetszés zaja s az operett végén leg-alább is hétszer hívták a kitűnő karmestert a lámpák elé. A szereplők ismét erejük javát áldozták az előadásra és a főszereplőkön kívül a kar is s a zenekar szintén becsülettel felelt meg hivatásának.

A bakter ma kerül harmadszor színre s hisszük, hogy jó ideig műsoron marad.

Stephanidesz operettjét ismét Ábrányi Emil régi vígjátéka, A Végrehajtó követte. Ebben az egyfelvonásban Szentgyörgyinek, Leczó Arának, Hegedűs Szeferának, Cserényi Adának, Szegőnek, Mészárosnak és Nagy Imrénének: szóval az összes szereplőknek kijutott az elismerésből.

* Jászai Mari Kolozsvárról. Holnap este kezd meg három estére terjedő

vendégjátékát színházunkban Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház kiváló művésznője. Vasárnap este Borgia Lucrétia-ban, hétfőn az Idegen nő-ben s kedden Lady Windermer legyező-jében lép föl a nagy tragika, kinek mindhárom bérletszünetes fölléptére már ma reggel kilenc órától fogva válthatók jegyek a színház pénztáránál.

Táviratok

A főrendiház ülése.

Budapest, május 13.

A főrendiházban is ma került tárgyalásra az Ó felségéhez intézendő hála-fölróliratról szóló indítvány. Wekerle Sándor javaslatára a főrendiház elhatározta annak nyomban való tárgyalását.

Beöthy Zsolt magas szárnyalásu beszédben emlékezett meg Ó Felsége elhatározásáról.

Az indítványt természetesen egyhangulag fogadták el.

A király az automobil virágkorzón.

Budapest, május 13.

Háromnegyed 4 órakor megjelent Ó Felsége az automobil virágkorzón, ahol Eszterházy Mihály herceg leánya nagy csokrot adott át Ó Felségének. A király élénk érdeklődéssel nézte végig a virágkorzót.

A virágkorzó nyertesei.

Budapest, május 13.

Az automobil virágkorzón az I. díjat Almássy György gróf, a másodikat Zichy Géza gróf nyerte meg.

Elhunyt miniszteri tanácsos.

Budapest, május 13.

Lakatos Aladár miniszteri tanácsos ma meghalt.

A cár parancsa.

Budapest, május 13.

Pétervárról jelentik: A cár szigorúan elrendelte Kuropatkin és Alexejewnek, hogy teljes ösztintességgel küldjék be jelentéseiket.

Erre mindkét fővezér nagyon szomorú hírekben számolt be az eddigi vereségekről.

Kegyelem a bileki katonáknak.

Budapest, május 13.

Mozgalom indult meg, hogy felhasználva Ó felsége budapesti tartózkodását, kegyelmet kérjenek nemcsak a vasutasok, de az elitelt bileki katonák részére is.

Gyűjtés az elcsapott vasutasoknak.

Budapest, május 13.

A belügyminiszterhez ma kérvény adatott be báró Bánffy Dezső aláírásával, melyben engedélyt kér arra, hogy az elcsapott vasutasok családtagjai részére országos gyűjtést indíthasson.

Az orosz-japán háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, május 13.

Pétervárról jelentik: Karkevis tábornoknak a vezérkarhoz intézett távirata még a következőket mondja: A múlt éjjel másfél-három század erősségű japán csapatok voltak a vasúti vonaltól keletre, majd dél-nyugat felé mentek. Egy orosz csapat a Picsevo mellett épülfölözlen levő erődöktől egy kilométernyi távolságig vonult előre, a melyet egy század japán katonaság szállt meg. Mindkét részlőr fegyvertűz kezdődött, mely közben egy emberünk megsebesült. Kinai jelentések szerint a japánok eddig 20.000 embert szállítottak partra tábori és ostromtűzérősséggel. Picsevicset 1500 főnyi japán csapat tartja megszállva. Négy-öt századból álló japán különítmény e hó 9-én körülvette Sikej község környékén levő őrségünket, a melyből négyet megöltek és nyolcat megsebesítettek. E hó 10-én eltávoztak a japán csapatok a vasúti vonaltól. A Port-Arthurra való vasúti összeköttetést a negyedik Hamuron toli vasúti zászlóalj legénysége állította helyre Spiridánov alezredes vezetése alatt.

A japán előőrs egyes csapatai 9-én és 10-én megszállták a Puljantintól 12 kilométernyire délkeletre fekvő Macatam és Szadiantin községeket. A japán előőrs más csapatai Piesevótól nyugatra tiz kilométernyire foglalt állást. Egy ellenséges lovaszázad Vasangtintól husz kilométernyire keletre közeledett, de kémeinkre bukkanva,

visszafordult. Egy kis csapatunk, mely e hó 10-én öt kilométernyire Picsevo elé érkezett, Tranzifan községet mind a három fegyvernembeli 1000 főnyi ellenséges csapattal megszállva találta. Az ellenség ágyútűzét kezdett csapatunk ellen.

REGÉNY.

Utszéli virág.

Irta: Révai Károly.

III. (12)

Ő látni akarja most! De mégis megdöbbsent e gondolatra; ezt neki tennie nem szabad. Egyebet gondolt. Sietve vette kalapját s átsietett Wandrácsk Vencel ispán urhoz.

— Ispán ur! — szólt az alázatosan hajlongó öreg urhoz, — azonnal Budapestre utazik; fölkeresi ezt a fényképész: nil... Ugyanezt a képet megrendeli nekem életnagyságban, színes kivitelben; addig haza sem jön, míg a képet magával nem hozza! Megértett engem?

— Tökéletesen báró ur!

— Fogasson; a gyorsvonathoz még kiérkezik!

— Indulok méltóságos ur; nyugodt lehet, minden parancsa szerint fog történni.

— Látogassa meg a gyereket is, a képről ne tegyen neki említést!

— Meglátogatom!

— Üdvözlöm a gyereket!

Többet nem szólt, pedig a lázas érzés majd kitört szívéből. Mintha fölkorbaesolták volna vérét, oly idegesen tért vissza szobájába. Magán kívül volt. Delejes vonalommal közeledett ismét a képhez s le nem vette róla pillantását.

— Hogyan lehetséges, — tépelődött magában — hogy az a vézna, gyöngye teremés, kit 2 évvel ezelőtt az intézetbe küldött, most ilyen ragyogó szépség legyen? De tulajdonképen nem is a szépség miatt tőpéndtet, az a csodás hasonlatosság egy más élő alakhoz, kit ő bizonynyal ismer s kinek nevét nem tudja kitalálni! Ez az, ami őt kizozza nyugalomból.

Talán éppen a túlfeszített izgalom miatt nem tudta kitalálni, majd ha kissé elcsöndestül forró vére, ha nyugodtabban tud gondolkodni, majd talán akkor rá jön a titokra.

Érezte magában, ha ő most ezt a gyermeket a mellé az ismeretlen mellé állítaná, — a gyermek multja rögtön világos lenne előtte.

Ily gondolatokkal gyötörte magát ama 4 napon keresztül, míg Wandrácsk ispán ur a fővárosból visszaérkezett. Az öreg ur hamar elvégezte a megbízatást. A díszes életnagyságú mellkép már megvolt a műteremben; azonnal megvásárolta a fényképész től s haza sietett.

Mikor aztán a gyönyörű képet, díobarna rájámban előmutatta Wandrácsk ur, ő méltósága hangosan fölkiáltott:

— Soha sebbet nem láttam!

Wandrácsk ur bátorzkodott megjegyezni, hogy az élő alak tulszárnyalja a képet.

A báró lelke e pillanatban ott röpkedett az árva közelében s képzeletében édes szeretettel ölelte körül a leánya sugártermetét. Egy szempillantásra előntötte szemét a ragyogás, aztán kialudt az a láng s mély sohajjal hajította le fejét. De szeméről egy sugár belopódzott lelkébe s bensőjében egyszerre olyan fény támadt, mint a menyországban.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Lapfőljados:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

Garson lakás

szépen butorozott külön bejáratu utcai két egymásba nyíló szoba

kiadó június 1-re.

Mátyás király-tér 6. és Király-u. 5. sz.

(átjáró ház.) 3285 1-2

Kert megnyitás!

Van szerencsém a nagy érd. közönség b. tudomására hozni, hogy a »Kis pipó« vendéglő kerthelyiségét (Óvár-Szentlélek-rtól) megnyitottam. Boraimat, melyeket gróf Teleky László »Gyula ur« Erdély hercege, a pincéjéből szerez be, valamint jó hirt konyhamat ajánlom a nagy érd. közönség b. figyelmébe. Naponként friss Bróder sör kapható. Teke-pálya zártkörű társaságoknak fenntartva.

A n. érd. közönség b. pártfogását

kérve vagyok

teljes tiszteltet:

Öz. Ács Sándorné.

Diszokmánnal kiűntetve!

Bernáth E. Sándor varrógép kerekpár nagy raktára és hangszer-üzlete) Kolozsvár, a m. kir. posta- és táv. szállítója)

Összes áruimat havi részletfizetésre is adom és azokról 5 évig felelek. Szakszerű villamos világításra és meliorációra berendezett mechanikai műhelyemben a javításokat gyorsan és jutányos árban készítem. Nikkelezéseket, különféle színi emaillezéseket saját főnökben és kemezőkben állítok elő. Kerekpárkölösönöz osztályt Telefon 412. tartok fenn!

Képes árjegyzéket adok bármikor!

Szám: 70-1904.

vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1903. évi 14123. számú végzése következtében dr. Nyerges Zsigmond ügyvéd által képviselt a Közhatalm. Szövetkezet javára Kócsy Géza, özv. Bereczky Gyuláné, és Bereczky Miklós ellen 600 kor. s járulékalj erejéig 1904. évi január hó 6. és január 11-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 845 koronára becsült következő ingóságok, ugymint házbeli butorok stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kolozsvár vid. kir. járásbírósa 1903. évi V. 1105/3. számú végzése folytán 600 kor. tőkekövetelés és ennek 1903. évi aug. hó 21-ik napjától járó 6% kamatai és 1/5% váltóidő és eddig összesen 86 kor. 86 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig Gyalu községben adások lakásán leendő oszktársaságára 1904. évi május hó 21-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében közpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi április hó 30. napján.

Piger János, kir. bírósági végrehajtó

3269 1-1

? Miért ?

3193 11 12

nevezik

GAEDICKE

bankházát a legnagyobb

szerencse-gyűjtődének?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki

Mert ott a 602000 K. jutalmat

Mert ott 3-szor a 400000 kor. főnyer.

Mert ott 3-szor a 100000 „ „

Mert ott 1-szer a 70000 „ „

Mert ott 4-szer a 60000 „ „

Mert ott 3-szor a 30000 „ „

Mert ott 5-ször a 25000 „ „

Mert ott 10-szer a 20000 „ „

nyerték és

Mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmutatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-dik magyar kir. szabadalm. osztálysorsjáték május 17. és 18-án megtartandó

huzásához postautalványon vagy utánvét mellett

1/12. — 1/6. — 1/3. — 1/5. sorsjegyeket koronáért rendelni

Gaedicke

bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődeje Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. szám.

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az összegek postadíjmentes átutalhatása céljából kívánatra szívesen szolgálók.

Levágandó rendelőlévél.

GAEDICKE A. urnak

BUDAPEST.

Szíveskedjék czimemre I. osztályu eredeti Magyar kir. szabad. osztálysorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni

Az ellenérték: kor. utánvételezendő postautalványon küldöm.

Pontos cím: Név Állás Lakhely Utolsó posta

A nem kívánt módosításokért felelős

Kolozsvári

Kereskedelmi Bank

résztvénytársaság.

Üzletkönyvünkbe az osztálysorsjegyek árusítását fővéve, van szerencsénk t. üzletfeleinket fölhívni, hogy a magy. kir. szabad. XIV. osztálysorsjáték I. osztály megkezdődik, a sors-lyára, melynek huzása már május hó 17-én jegyeket nálunk mielőbb megrendelni sziveskedjenek. — Sorsjegyeinket az előnyesen ismert budapesti Belvárosi váltóüzletnél szereztük be, hol már eddig is

a legtöbb és legnagyobb nyeremények itten fizetettek ki, és pedig

a 823 számra 4/4 részben.....K.605.000	a 54150 számra 8/8 részben.....K. 30.000
a 17289 „ 9/8 „ 400.000	a 75309 „ 8/8 „ 30.000
a 70958 „ 4/4 „ 100.000	a 835 „ 4/4 „ 20.000
a 31267 „ 1/1 „ 30.000	a 48684 „ 8/8 „ 20.000
a 48670 „ 8/8 „ 30.000	

A sorsjegyek hivatalos vételára:

1/4 sorsjegy K. 12.—, 1/2 sorsjegy K. 6.—, 3/4 sorsjegy K. 3.—, 1/5 sorsjegy K. 1.50.

Kolozsvári kereskedelmi bank.

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÖVJUK, IGYUNK

K-IMPÉR

„RÉPÁTI“

BÁTHORI-FORRAS ÉGVÉNYES GYÓGY-SAVANYÚVIZET

M. kir. Felügyelőségi rendelet 5921/VIII. 1880. szám.

Mérleg-képes könyvelő

ki úgy magyar, mint német írásban képzett, havi 200 korona fizetéssel, augusztus elsejére — accepláltatik!

Mendel H. Sámuel Medgyes

Ajtok, Ablakok és Parkettek

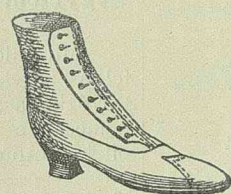
jó minőségű gőzzel szárított anyagból készítve jutányos árban kaphatók:

B. BAK LAJOS műasztalos - gyárában

Kolozsvárt, Malom-utca 28. szám.

Ugyanitt megrendelhetők mindenemű disz munkák, templomi berendezések, oltárok, szószékek, bolti célszerű állványok, áruasztalok, bejárati kirakatok, kapuzatok, lakás és iroda-berendezések a leggyorsabb kivitelben készíti a legjutányosabb árakban.

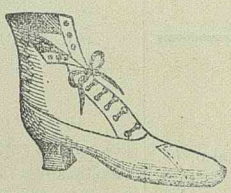
Telefonszám 120. 3222 15-50 B. Bak Lajos.

Női gombos czipő,

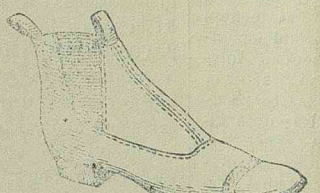
divatos formák.

fekete bőr) kényelmes frt 2.75
barna „) elegáns „ 3.75
Ia. Box — — „ 3.75

Női füzös czipő

fekete bőr — — frt 2.50
barna „ — — „ 2.60
Ia. Box, legjobb — — „ 3.50

Férfi czugos czipő

fekete, sima tartós — frt 2.25
borított, kényelmes — „ 2.25
Ia. Box, igen elegáns „ 4.—

Czipő-gyárunk

a legnagyobb nemcsak az országban, hanem első helyen áll egész Európában. Hetenként 15.000 párt készít 1000 munkás és hivatalnokkal.

Az a körülmény, hogy a legjobb magyar munkaerővel kiváló minőségű anyagokat dolgozunk fel, indokoltá teszi azt, hogy 90 bel- és külföldi raktárunk révén terjesztett áruink mindenütt közkezdveltségnek örvendenek.

A vevőközönség érdekében áll tehát, hogy

a mi cipőgyártmányainkat

minden más gyártmány felett előnybe részesítse.

TURUL

czipőgyár r. társ.

Temesvár

tőraktár:

Kolozsvár

Mátyás király-tér 12-ik szám.

Férfi füzös czipő

fekete, kényelmes, kiváló minőség — — frt 2.50
Ia. Box, elegáns utcai sétaczipő — — frt 4.25

Új üzlet! Diszmu, Játék, Háztartási és fényűzési árukból.

Egy forintos áruház,

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 3. szám.

Most már 30 fillértől 1 forintig áruk mind kaphatók.

Számos látogatást kérve kiváló tiszteltetel

Sakatos József.

A Nagyszebeni Földhitelintézet

törlesztéses jelzálog-kölcsönöket ad:

2000 koronától kezdő összegekben, mely kölcsönök közpénzben fizetendők ki és 4. 4/2, 4 3/4 és 5% kamattal és 1/3% kezelési díj mellett a törlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendők a következő feltételek alatt, meg pedig minden 1000 korona töke után fizetendő:

A)	
1. 10 évi törlesztésre fél évenként	K. 65.04 f.
2. 20 évi „ „	K. 41.75 f.
3. 30 évi „ „	K. 34.79 f.
Legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.	
B)	
1. 15 évi törlesztésre fél évenként	K. 48.52 f.
2. 25 évi „ „	K. 36.57 f.
3. 35 évi „ „	K. 32.05 f.
Legkisebb kölcsön 5000 korona.	
C)	
1. 30 évi törlesztésre fél évenként	K. 32.92 f.
2. 40 1/2 évi „ „	K. 29.69 f.
3. 50 évi „ „	K. 28.22 f.
Legkisebb kölcsön 10.000 korona.	
D)	
1. 50 évi törlesztésre fél évenként	K. 26.11 f.
Legkisebb kölcsön 30.000 korona.	

Az ötven évi kölcsönök csak földbirtokokra adtnak, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.

Kölcsön folyamodványok az alulírtakhoz benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad.

Érdélyi erdő-faanyag- és bányá-ügynökség.

Gombos Benő Kolozsvár, Malom-utca 16. sz.

Mátyás király-téri Virág-üzletben

készülnek a legizlesebb virág-csokrok és divatos

disz-koszorúk, oltott rózsák

a legjobb és legszebb fajokban megrendelhetők

Farkas Antal wüikertésznel Kolozsvárt.

Bladó magastörzű rózsák 16000 l. osztály erősség szerint 80 fillér, — II. osztály 60 fillér. —

Kertészeti telep: Teglás-utca 18. sz.

3236 Arjegyzékkel kívánatra ingyen szolgálók. 8-10

Megnyit

Megnyit